

*Alkemisk satir
eller religiösa
föreställningar?*

Karin Noomi Karlsson har tagit en titt på målningen "Concert in the Egg".

ATT FOLKVETTS LÄSARE är snabba på att höra av sig med ris och ros så snart ett nytt nummer har landat i brevlådan, det vet vi sen tidigare. Otaliga är de kommentarer som kommer in via e-post och vi läser alla mail med stor nyfikenhet. Genom våra läsare får vi uppslag till kommande artiklar och aktiviteter, beroende på vad som efterfrågas. Kommentarer fungerar också som en värdemätare på om läsarna gillar vår tidskrift och vad som engagerar våra läsare mest. Däremot var det en ny upplevelse att så många av varandra oberoende läsare hörde av sig om ett omslag på Folkvett, nämligen omslaget till förra numret.

Vad var det då som fångade läsarnas uppmärksamhet? På omslaget fanns en tavla föreställande tio allvarliga per-

soner som tillsammans sjunger och spelar efter ett notblad i en bok. Kanske inte så anmärkningsvärt i sig, om det inte vore för att de står i ett gigantiskt ägg. Runt omkring dem finns en massa märkliga saker som inte riktigt verkar höra dit: en uggle, en apa, en stork, en sköldpadda och en grupp minimänniskor. Listan kan göras lång. Målningen kallas "Concert in the Egg" och ska vara en kopia av ett försvunnet original av den nederländske målaren Hieronymus Bosch och den hänger idag i staden Lille i Palais des Beaux-Arts.

Måleriet under 1500-talet innehöll ofta dolda budskap och symboler som för en modern betraktare inte alltid är helt uppenbara. Just den här målningen har tilldragit sig en hel del intresse genom åren och många av dess detaljer

har studerats noga av konsthistoriker som menar att det kan röra sig om en alkemisk satir. Ägget i sig är en vanligt förekommande symbol inom alkemin. Andra menar att det rör sig om religiösa symboler, bland annat för att en av personerna i sällskapet är en munk. Att med säkerhet bestämma exakt vad det är vi betraktar kan vara svårt eftersom vi inte har någon historik kring målningen eller dess tillkomst eller upphovsman. Vi kan dock med säkerhet konstatera att den tidigare attributionen till Bosch inte kan stämma även om den stilmässigt liknar många av konstnärens kända verk. Noterna som männen sjunger och spelar efter är nämligen ett existerande musikstycke från 1549 av den nederländske kompositören Thomas Crecquillon vilket bekräftar att målningen inte kan ha gjorts av Bosch eftersom han avled 1516.

Det är i alla fall glädjande att en flera hundra år gammal målning på omslaget till vår tidskrift kunde engagera så många av våra läsare. Fortsätt gärna att höra av er till oss på redaktionen. Vårt jobb med Folkvett är att beröra läsarna och er respons är vårt kvitto på att vi har lyckats.

Läs mer

<http://varldenshistoria.se/kultur/konst/hemliga-budskap-dolda-i-historiska-masterverk>

<http://www.hieronymusbosch.net/concert-in-the-egg/>

H.J. Sheppard "Egg symbolism in alchemy", *Ambix*, volym 6, nummer 3, 1958